

BIEL BARCELÓ

«Que jo fos president no va ser mai una opció real»

Biel Barceló, líder de Més i vice-president i conseller de Turisme del Govern balear, parla sobre el pacte illenc, l'estratègia electoral del seu partit, el turisme, l'ecotaxa, les divergències amb els hotelers i el futur Govern espanyol.

Entrevista de Miquel Payeras
Fotografies d'Isaac Buj

Quan s'implantarà l'ecotaxa o, més ben dit, l'impost sobre les estades turístiques?

—Dependrà de la velocitat de la tramitació parlamentària. Ja tenim l'avantprojecte fet. Ara hem d'iniciar tot el tràmit, que no puc dir exactament quant de temps es torbarà perquè no ho sap ningú, però dins de l'any que ve segur que estarà aprovada això que tothom coneix com l'ecotaxa i que en efecte és l'impost sobre estades turístiques.

—Per a la temporada alta de l'any 2016 estarà vigent?

—És mal de dir perquè, un pic aprovada la llei, després s'ha de fer el reglament per establir com es pagarà i, per tant, em podria engrunar els dits si dic una data i llavors no està vigent, però... sí, podria ser que per a l'estiu pròxim ja estigués en funcionament. En qualsevol cas, l'any que ve serà una realitat a través de la qual l'administració autonòmica ingressarà entre 1 i 2 euros per cada persona allotjada als establiments hotelers i vivendes vacacionals.

—L'oposició dels hotelers a l'ecotaxa és monolítica? Tots s'hi oposen per igual?

—La versió oficial que donen és que sí. Però la veritat és que hi ha molts de matisos. A cap li agrada gens la paraula *impost*, però n'hi ha molts que són conscients que no hi ha marxa enrere i que no paga la pena muntar una enorme controvèrsia.

—No espera vostè, doncs, una guerra oberta per part dels hotelers com la que feren el 2002 contra l'ecotaxa del primer pacte de progrés?

—No, no, de cap manera es repetirà allò. Tothom assumirà que és un tipus d'impost que funciona a moltes bandes i que la seva finalitat és recaptar per invertir en el propi territori i per millorar el turisme. S'invertirà en la millora de les zones turístiques, del patrimoni cultural i històric, del medi ambient, dels espais naturals i en innovació.

—Per què s'hi oposen, els hotelers?

—La Federació Hotelera diu que és un impost que els llevarà competitivitat. És una estratègia política seguida també per alguns mitjans de comunicació, per la secretària d'Estat de Turisme (del Govern central), per Exceltur (acrònim d'Excel·lència Turística, un *lobby* dels principals grups hotelers de l'Estat)... Com és obvi, nosaltres no compartim aquesta idea.

—Un antic conseller de Turisme m'explicà que l'oposició hotelera a l'ecotaxa de 2002 obeïa en el fons al fet que donaria transparència a un sector que no ho era gaire, de transparent. Ara passa el mateix?

—Bé... no ho sé... realment ja ha aflorat molta cosa. No sé si dins del sector hotelier encara... És ver que l'ecotaxa permetrà conèixer millor un segment poc clar com és el del lloguer d'habitats vacacionals.

—La passada legislatura s'aprovà la llei turística amb els vots del PP. Implica privilegis dels hotelers. Per exemple, se'ls atorga la capacitat d'ampliar el volum dels hotels a pesar que la normativa urbanística no els ho permetés, cosa que no passa amb cap altre empresari. Es reformarà aquesta llei?

—Es reformarà, sí, però ara com ara estem centrats en l'impost turístic, això que en deim l'ecotaxa, i per tant encara no ens hi hem posat.

—En quin sentit la volen reformar?

—Per assolir més qualitat de l'oferta, per regular el lloguer vacacional, per posar ordre en la comercialització del "tot inclòs"... i respecte a la capacitat de fer reformes dels hotels hi haurà canvis amb →

→ relació al que ara existeix, però no puc entrar en aquests moments en més detalls perquè tot s'està estudiant.

—Pel que vostè diu, em fa la sensació que el Govern no té massa intenció de derogar l'excepcionalitat que el PP atorgà als hotelers

—Reformarem la llei amb criteris de racionalitat, introduïrem rectificacions que fan referència a disfuncionalitats que hem detectat, en especial en tot allò que afecta a l'ús del territori rústic...

—Però posaran o no fi al privilegi que tenen els hotelers d'augmentar el volum dels seus edificis en algunes zones, quan la norma urbanística ho impedeix a la resta d'empresaris; cosa que resulta difícil d'entendre.

—És que se'ls permet només en llocs molt concrets, turísticament madurs, com la platja de Palma, algun punt de Calvià... És una possibilitat que està molt acotada. Però, així i tot, intentarem redimensionar-ho, tot això.

—Quants inspectors té la conselleria?

—A Mallorca, quinze; i a les altres illes en són deu, que estan transferits als respectius consells insulars.

—I places i establiments hotelers?

—De places n'hi ha prop de 425.000 [després de l'entrevista, el servei de comunicació de la conselleria oferí la dada exacta: 424.636 a 31 de desembre de 2014] i d'hotels més de 2.600 [2.644], i s'hi haurien d'afegir les places del lloguer turístic o habitatges vacacionals, que ronden les 68.000.

—La conclusió s'imposa: tothom deu fer el que vol perquè és impossible que els inspectors inspeccionin tota aquesta oferta d'allotjament turístic

—Encara és pitjor: els inspectors també s'han d'encarregar d'altres tipus d'establiments turístics com ara restaurants, discoteques, etc. Per tant, sí: és impossible inspeccionar-ho tot.

—I aleshores, què: la llei de la selva?

—Aleshores no ens queda altre remei que establir, com estem fent, plans d'inspecció selectius. Només així podem

controlar una mica. Intentarem, en paral·lel, consensuar amb el sector mesures d'autocontrol. No podem fer altra cosa perquè és impossible incrementar les plantilles. Ens hem d'arreglar amb el que tenim.

—I sense inspectors, com es pot controlar, sense anar més enfora, que no es multipliqui el turisme de borratxera i el tot inclòs més barater?

—El tot inclòs el regularem (a través de la reforma de la llei turística) impedit abusos, assegurant uns mínims de qualitat... Per una altra banda, prohibirem els excessos dels establiments que ofereixen, per posar un exemple, el *self service* alcohòlic... Els plans selectius d'inspecció serviran per a això.

—Els pisos, o sigui els habitatges en edificis plurifamiliars, han de poder ser llogats per a turistes?

—Volem que els usos turístics en edificis plurifamiliars requereixin tot un seguit de condicions sense les quals no es podrà destinar el pis a lloguer vacacional.

A més, tenim la idea que els ajuntaments siguin els encarregats de declarar a quines zones hi pot haver pisos turístics i a quines no.

—Com es pot posar en pràctica tot això si la normativa estatal dóna la possibilitat de llogar els pisos per dies, a turistes o a qui sigui

—És ver, però nosaltres no tenim més capacitat que la que tenim, que serà la que usarem per regular aquest segment. Ara bé, reconec que com la llei d'arrendaments urbans permet el lloguer a turistes poc hi podem fer nosaltres. Ja som moltes les comunitats autònomes que en demanem la reforma justament per evitar-ho. Però, mentre que no es faci, la nostra capacitat continuarà sent molt limitada.

—Balears rep massa turistes?

—Hi ha una punta a l'estiu que dóna una certa sensació de saturació. Estem preparant els estudis per determinar, en funció de molts factors d'anàlisi –territori, carreteres, recursos energètics i hídrics, etc.– quanta gent pot encabir alhora cada

oberts durant més mesos a l'any, perquè això voldrà dir més feina i repartir millor la càrrega de visitants al llarg de més temps.

—**De veres és desitjable la desestacionalització? Si s'assolís plenament, no correríem el risc de convertir en permanent la sensació de saturació que ara es pateix el juliol i agost?**

—La desestacionalització no pot ser l'excusa per augmentar el volum global de turistes fins al punt de tenir saturació tot l'any com ara passa a l'estiu. Però no cal passar ànsia perquè, per raons òbvies, no és possible: no vindran mai tants de turistes a l'hivern com vénen a l'estiu. A més, la càrrega seria insuportable. El que cal és repartir millor. Un objectiu ideal seria tenir la majoria de la planta hotelera oberta durant vuit mesos, així podríem assegurar molta més feina.

—**A Eivissa s'han aixecat veus des de Podem contra el turisme ultraric perquè el veuen indesitjable. Vostè també està contra el turisme de gran luxe?**

—El Govern no està en absolut contra el turisme de luxe. El luxe crea molts llocs de feina, deixa molts de doblers. A Balears tenim molts tipus de visitants i són bons tots, tant els de superluxe com els de *low-cost*. El que no podem permetre, però, és que hi hagi, per exemple, ocupacions d'espai públic per molt de luxe turístic que sigui l'empresa que ho fa, ni tampoc, a l'altra banda, que el turisme més barat suposi gent borratxa bevent alcohol pel carrer, *balconing* i totes les imatges deploables que són prou conegudes. Tothom és benvingut, però respectant les normes.

—**Passem a un altre àmbit. Per què no va ser vostè president del Govern en lloc de Francina Armengol?**

—Numèricament és bo d'explicar. Nou diputats, els de Més, em donaven suport per ser-ho. Però el PSOE tenia, té, més diputats: quinze. Així que...

—**Podem no li donava suport, tal com els mitjans de comunicació deien?**

—Mai no em va garantir el suport dels seus 10 escons per assolir la presidència. Per tant, que jo fos president no va ser una possibilitat real en cap moment.

—**Vostè sempre manifestà que volia un Govern amb un suport parlamentari de majoria absoluta. Tanmateix, no és així. Podem ja s'ha aliat en una ocasió amb el PP i Ciutadans per fer perdre una votació a l'executiu de PSOE i Més. Com s'explica?**

—Els Acords pel Canvi (és el nom del

pacte) no suposaren que Podem assumís responsabilitats en el Govern. I també és ver que s'ha desmarcat en una ocasió en el Parlament. Ho diré clar: a mi m'agradaria que formés part del Govern i que el suport parlamentari fos tancat per part dels 34 diputats (els del PSOE, Podem i Més), però les coses són com són. Mentre que es desmarqui en qüestions menors, com ha passat, no crec que sigui letal per al Govern. És possible que perdem més votacions, jo ja ho dono per fet, però mentre no sigui amb relació a qüestions signades en el pacte, el Govern aguantarà.

—**Amb qui anirà Més a les eleccions generals?**

—Hem fet una contraoferta a Podem i es resoldrà abans del dia 17 d'octubre. Ha de quedar clar que qualsevol decisió que prenguem serà per enfortir el nostre projecte: no acceptarem cap aliança que desdibuixi Més en cap força estatal. Però, per una altra banda, anem junts o no, no ha d'afectar la relació entre els dos partits, perquè som socis.

—**Parlem del possible futur. Per descomptat, el Govern balear voldria un executiu espanyol progressista, sensible al fet autonòmic i a les reivindicacions de reforma del finançament, però i si el PP pogués continuar governant amb suport de Ciutadans?**

—Doncs ja ens podem imaginar que passaria. Hi hauria més bel·ligerància contra els fets diferencials, una més intensa recentralització... Per al Govern de Balears seria una situació nefasta.

—**I si Pedro Sánchez fos president mitjançant un pacte amb Albert Rivera?**

—Em preocupa també aquesta possibilitat. Perquè Ciutadans de ben segur que plantejaria unes condicions al PSOE que no podrien ser de cap manera bones per a les Illes.

—**Última pregunta. Es parla molt en privat i mai en públic de les relacions familiars que vostè té amb el Grup Barceló, un dels més potents emporis hotelers i turístics de les Illes, de l'Estat i del món. Com l'influeix aquesta relació? Ha servit perquè el gremi d'hotelers l'hagi acollit cordialment?**

—[Riu.] En absolut no m'influeix. Les meves decisions responen al pacte que hem signat [amb PSOE i Podem] i que són la política que he dur a terme. I els hotelers, tots, que m'han rebut com és lògic amb educació i respecte, faran el que creguin que han de fer. ●

illa i donar-li els serveis adequats. Quan ho sapiguem podrem prendre mesures.

—**Mesures? Vol dir limitar el nombre de turistes?**

—Vull dir limitar l'accés a espais naturals protegits, a determinades cales tant per terra com per mar... són recursos que ja s'usen i que, si cal i entre d'altres, haurem d'intensificar.

—**D'ençà de la crisi energètica i també turística de 1974 es parla de la necessitat de "desestacionalitzar" sense que s'hagi assolit mai l'objectiu, i això que han passat més de quaranta anys.**

—Menorca i les Pitiüses tenen un turisme molt estacional, però no ho és tant a Mallorca on s'ha desestacionalitzat ja que es donen nínxols de turisme d'hivern que són importants, com el del ciclisme, el golf...

—**Sí, però no fan tots plegats ni una petita part del volum global de turistes que arriba a l'any a les Illes**

—No, però és una via que cal intensificar per aconseguir que hi hagi més hotels